

ПРЕС КЛИПИНГ

25. јун 2012.

НАСЛОВИ

Цела нација на минималцу?;(стр.2)

Бранислав Грујић: Држава убија привреду;(стр.3)

Цене руше све пред собом;(стр.5)

Колапс Железаре;(стр.7)

Фабрике које су „појели“ тајкуни;(стр.8)

Продаја ЕПС-а и Телекома је сламка спаса?;(стр.11)

За годину дана сиромашних четвртину више;(стр.12)

Расходи мањи за 670 милиона евра;(стр.14)

Цена и учинак посебних државних миљеника;(стр.15)

На казану и незапослени;(стр.16)

Словенија уводи лакше дељење отказа радницима, укида се пауза од 30 минута;(стр.17)

http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2012&mm=06&dd=24&nav_id=621019

Цела нација на минималцу?

ИЗВОР: НОВОСТИ

Београд -- Грађани Србије раде и без плате и без доприноса. Уговори су најчешће са временском клаузулом. Плата углавном касни и стиже из неколико делова.

Хиљаде радника у нашој земљи сваки дан одлази у фирму, у њој чека вече, али им плата измиче. Као и оверена књижица, и стаж... А на посао их враћа нада да ваљда неће тако заувек.

Уколико и потпишу уговор са послодавцем, најчешће је на одређено време. Уместо да „пробни“ рок траје највише годину дана, у српском сценарију тако се проћердају године стажа.

Процене кажу да **најнижу зараду, која је око 20.000 динара, у Србији прима око 142.000 радника.** Званична статистика пребројала је најмање 55.000 грађана који на крају месеца не приме - ни динар.

Мање од 15.000 динара месечни су приходи за око 38.000 запослених. И сви они су далеко од званичног просека, који износи око 40.000 динара. Истовремено, **око 55.000 предузећа својим радницима не уплаћује порезе и доприносе.**

Већина нема избор, јер, ионако ниска, стопа запослености у Србији и даље опада. У поређењу са мартом 2011. године у Србији ради 17.000 људи мање.

Анализа „Кварталног монитора“ Фонда за развој економске науке показује да је највећи пад запослености током пола године био у прерађивачкој индустрији, око 4.000 људи. Места су се губила и у пољопривреди и грађевинарству, као и у другим привредним гранама.

Једино где се запошљавало у овом периоду су информисање и државни сектор. У администрацији и јавним предузећима упослено је 2.000 нових људи, колико и у образовању.

"Тржиште рада у Србији стагнира и мале су могућности запошљавања. Иако се у јавности најчешће говори о високој стопи незапослености као основном проблему тржишта рада, ниска активност радне популације једнако забрињава. Заједно указују на недовољну искористићеност реалног сектора", каже Јелена Жарковић Ракић, професор Економског факултета.

Коришћењем података из Анкете о радној снази Републичког завода за статистику аналитичари су посматрали и судбину незапослених људи. Односно, да ли су се случајно током шест месеци неки од њих - запослили.

"Током прошле године вероватноћа да незапослени појединац нађе посао била је веома ниска, свега 9,2 одсто. Око 18 одсто незапослених са евиденције Националне службе за запошљавање Србије је након шест месеци изгубило вољу да даље тражи посао и повукло се са Бироа", каже Јелена Жарковић Ракић.

У земљама Европске уније транзиција из незапослености у запосленост износи нешто мање од 30 одсто у случају Белгије, Словеније, Италије и Чешке. У Великој Британији, Аустрији, Шпанији, Литванији и Естонији око 45 одсто незапослених после годину дана нађе посао.

Стопа неактивности - радно способних грађана Србије који не раде, али и не траже посао - из године у годину је све већа.

Током 2008. износила је 37,4 одсто, а последњи подаци показују да је стигла до 40,1 одсто. А одатле људи једва да прелазе у друге категорије, било запослене, било незапослене.

Током прошле године свега три одсто неактивних се обратило Националној служби за запошљавање или евентуално нашло посао.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:385626-Branislav-Grujic-Drzava-ubija-privredu>

Бранислав Грујић: Држава убија привреду

С. БУЛАТОВИЋ

Председник пословног клуба "Привредник" за „Новости“ говори о састављању и изазовима нове владе: Ако кабинет буде у сличном саставу, са мало нових имена, тешко ћемо до бољитка

ДУБОКО сам разочаран начином на који се политички естаблишмент понаша према ситуацији у Србији. Обавеза људи који имају жељу да буду на челу јесте да пруже јасну визију. И не само

Закон каже да радник у Србији има право на најмање 20 радних дана годишњег одмора. Многи се не сећају када су успели да се са посла извуку на више од две недеље, што је половина законског минимума. По заснивању радног односа запослени би први предах могао да тражи после пола године.

да дају декларативне изјаве шта желе, већ и како мисле то да ураде, укључујући и понуду персоналних решења. То је онда основа око које се окупља парламентарна већина која хоће да промени стање у Србији. Ако се формира влада истог састава, са неколико нових имена, зашто бисмо очекивали бољи резултат?

Овако Бранислав Грујић, председник Пословног клуба "Привредник" и власник "ПСП Фарман холдинга", у интервјуу за "Новости", коментарише ситуацију око формирања нове владе.

*** Шта вам највише делује као декларативна прича?**

- Свакодневно слушамо о борби против корупције, а читамо како се врбују посланици да пређу из једне у другу посланичку групу. И то на свим нивоима. Видимо идеје о формирању већине кроз неприродне савезе, што је резултат политичке трговине. Како да причамо о борби против корупције, а дезавуишемо цео демократски систем и доказујемо да је могућ прелазак из једног у други табор када год је то неком потребно. Зато ћемо добијати и даље пацке од ЕУ.

*** У мандату претходне владе често су се чуле критике привредника. Шта је био главни проблем?**

- То није само моја порука, нити "Привредника", него став свих пословних људи. Дубоко смо разочарани том политиком која нас је годинама разједињавала. Сукоб направљен између привреде, радно способног становништва и интелектуалаца у Србији врло је лош. Убачено је семе зла, па испада да није битно радити, стварати и бити успешан, него је важно нешто друго. Ниједном земљом нико није управљао квалитетно, а да је био у сукобу са својом привредом.

УВЕК СУ НАМ КРИВИ ДРУГИ* "Привредник" већ десет година окупља власнике највећих предузећа у Србији. Када сте имали највећи утицај?

- Вероватно на самом почетку, у време покојног премијера Ђинђића. Тада смо имали највеће разумевање. Све што је било добро одмах се спроводило. Тада се систем најбрже мењао. После смо почели да губимо време на непотребне дискусије. Резултат је да је Србија после 12 година на дну свих страних листа које процењују услове пословања и конкурентност окружења. Нама су за то криви људи из Светске банке који спроводе истраживање, а не ми. Направили смо амбијент који добија оцене какве треба да добије.

*** Како је то могуће променити?**

- Главни задатак нове владе ће бити да ради на поправљању бизнис имиџа. Ако неко мисли да ће страни инвеститори да замене домаће, вара се. Тај концепт није успео. Имамо привреднике какве имамо, радници су такви какви су, као и интелектуалци. Морамо међу собом да нађемо консензус ако хоћемо да напредујемо. Игра пребацивања проблема у туђе двориште, да се не би видело да су проблеми у сопственом, и довела је до оваквих невоља.

*** Да ли је нека од странака покушавала да разговара са вашим клубом о економском програму нове владе?**

- Иако су постојали неки контакти, били су неформалне природе.

*** А шта бисте им препоручили?**

- Имате систем који је разједињен. Морате да га сједините. Не можете преко ноћи да решите буџетски дефицит. Замерам Фискалном савету што се толико оријентисао на резање буџета, а нико не размишља како да се основица за његово пуњење повећа. Само штедња, без стимулација привреде, води у спиралу надоле. Нова влада мора да обавља својеврсни менаџерски посао. Паралелно мора да смањује све своје трошкове, да се рационално понаша и да пажљивио инвестира. Осим тога, изузетно је важно да јавна предузећа воде најбољи менаџери и да њихова смена или постављање буду израз резултата и способности, а не партијске припадности.

*** Основали сте и Покрет привредника Србије и нисте искључили могућност изласка на изборе. На листама вас, ипак, није било. Зашто, и да ли вам сада делује да сте погрешили?**

- То је била жеља да пробудимо енергију. Четири године смо са Владом покушавали да направимо дијалог и да им покажемо да им нисмо непријатељи, већ савезници. Привредницима и привреди није место у политици. То може да буде само нека привремена мера у кризној ситуацији.

*** Прошлогодишњи традиционални летњи скуп клуба "Привредник" започели сте речима да је за српском привредом можда једна од најтежих година од почетка кризе. Хоћете ли морати ове године да то поновите?**

- Вероватно је ова за нама била још гора година, али вероватно није ни последња која ће бити тешка. Српска привреда се, ипак, показала жилавом. Људи се боре. Све је теже, али није дошло до заустављања. А да ли ће се и то десити, тешко је предвидети. Морамо да вратимо оптимизам.

*** Привредници се жале на услове пословања у Србији. Ви сте посао започели у иностранству. Да ли је теже радити овде?**

- Има ствари у Србији које су једноставније за пословање, али има ствари које су фазно померене у погрешном смеру. У Србији нико не зарађује или врло мало зарађује. У економијама у којима је систем усклађен сви зарађују. Ми имамо систем који сам себе изједа. Људи раде, раде, а онда због курса, или ко зна чега, све им пропадне. Кад нема профита, који је генератор развоја, инвестиција и потрошње, не можете да очекујете развој друштва. Сувише је ограничења и правила, нарочито у банкарском сектору.

*** Где је онда шанса српских предузећа?**

- У сарадњи са европским. Није свуда тако лоше. Имамо и отворена источна тржишта - Русију, Белорусију и Казахстан.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:385636-Cene-ruse-sve-pred-sobom>

Цене руше све пред собом

С. Б.

Министарство пољопривреде и трговине ће анализирати узроке поскупљења хране. Поскупло месо, воће, поврће

ЦЕХ куповине на пијацама и у трговинама током јуна се није могао предвидети. Ко је у набавку пошао са буџетом од претходне недеље, морао је да „сече“ или списак или грамажу. Током првог летњег месеца у Србији су из недеље у недељу поскупљивале све врста меса, воће и поврће, увозни производи, па и уље после годину дана „мировања“. А шта је тачно узрок серијских „удара“ хране на кућне буџете, Министарство пољопривреде и трговине ће, како је саопштено, анализирати.

А у јуну је, у односу на почетак године, према подацима Министарства, уље поскупело од 2,47 до 11,74 одсто. Цена свињског меса је порасла од 23,77 одсто до 29,78 одсто. Јунетина је скупља од 8,45 до 17,64 одсто, а пилетина од 17,74 одсто до 26,13 одсто. Потрошачима се чини да су корекције биле и веће.

- На месо сада дајем сигурно 40 одсто више него пре неколико месеци - жали се Београђанка Љиљана Р. - Јунеће месо је скоро 900 динара килограм и мени се чини да је оно највише поскупело. И свињетина је скупља. Врат је пре неколико месеци, можда у марту или априлу, могао да се купи за 400 динара. Сада је близу 600 динара, негде и 650. Цене поврћа се коначно спуштају. Парадајз је око 100 динара, а тиквица има и за 30 динара.

ОЧЕКУЈУ РАСТМЕЂУГОДИШЊА инфлација у мају је, након дужег пада, забележила раст и износила је 3,9 одсто. И то највише због раста цена сезонског воћа и поврћа. Према процени Народне банке Србије, раст међугодишње инфлације ће се наставити - због нове

пољопривредне сезоне, али и раста цена за робу из увоза и очекиваног раста регулисаних цена у другој половини године.

Од стручњака се ових дана могло чути да је главни разлог поскупљења меса раст цена сојине сачме. Килограм сачме примакао се цени од 51 динар, без ПДВ, а то је цена која се не памти за ову врсту робе. У Министарству трговине претпостављају разлоге поскупљења увозне робе, али не и домаћих производа.

- Повећана је цена одређеног броја производа виших степена прераде што може да буде последица промене курса динара у односу на евро због већег учешћа увозних сировина - оцењује Владимир Матовић, државни секретар у Министарству трговине.

- У случају производње засноване на домаћим компонентама, економског оправдања за повећање цена нема. Министарство ће и убудуће, као што се то радило и до сада, у граници својих овлашћења, у случају да само тржиште није у ситуацији да успостави економски оправдану равнотежу, интервенисати како би отклонило тржишне аномалије и заштитило, пре свега, најугроженије слојеве становништва.

МАРЖЕУРЕДБА о ограничењу трговачке марже за основне животне намирнице на десет одсто престаје да важи последњег дана јуна. У Министарству кажу да ће „благовремено бити донета одлука о томе“.

ШЕЋЕР МАЊЕ КОШТАО

ОД почетка године појефтинио је шећер између седам и 8,26 одсто, док су за око 13 процената ниже и цене брашна. Цене дуготрајног млека су се кретале од плус 1,23 одсто до минус 13,91 одсто у зависности од произвођача.

Слично је било и са краткотрајним млеком, чије се цене у првих шест месеци 2012. године крећу од плус 0,8 одсто до минус 8,25 одсто.

СМАЊИВАЊЕ ТЕЖИНЕ ПРОИЗВОДА НОВ НАЧИН ДА СЕ ВИШЕ ЗАРАДИ ЛАКШЕ, АЛИ НЕ И ЈЕФТИНИЈЕ

ЧОКОЛАДА од 75 грама наоко изгледа исто као и она од 100, односно од 90 грама. Тек по отварању амбалаже приметити се да су коцкице готово упола тање. А цена одговара тежој грамажи.

Купци, кажу надлежни, нису преварени, пошто је на омоту чоколаде јасно наведено колико грама производ заиста има.

- Произвођач у тим ситуацијама рачуна на навике потрошача, који купују производ на који су навикли, не проверавајући декларацију - каже за „Новости“ Горан Паповић, председник управног одбора Националне организације потрошача Србије. - Овде нема прекршаја, али има обмане потрошача.

Смањивање грамаже, иначе, није нова појава. Већ смо се навикли да је запремина јогурта и павлаке у чаши 180 милилитара, а не два децилитра. Кесица супе сада није довољна да напуни четири тањира, поједина паковања чипса су пет грама лакша. Смрзнуто поврће и кесе са тестенином одавно немају пола килограма.

- Када је ЕУ 2009. године укинула регулативу о стандардној величини паковања намирница, тако да је млеко могло да тежи 0,9 литара, а чоколада 75 или 90 грама, поједини домаћи произвођачи су одмах применили нова правила - кажу за „Новости“ у Центру потрошача Србије. - Наравно, проблем није у смањењу паковања већ у томе што је амбалажа остала потпуно иста, тако да је потрошач доведен у заблуду да купује грамажу на коју је навикао.

Ипак, када се производ упакује у исту амбалажу, уз одштапану мању грамажу, али се продаје по истој цени, поставља се питање да ли може да се говори о поскупљењу?

- У том случају јесте реч о скривеном поскупљењу производа - наглашава Горан Паповић.

(Д. И. КРАСИЋ)

Потврђено писање Данаса о још једном поразу владе Мирка Цветковића

Колапс Железаре

Сурова постизборна реалност долази по наплату - Србија је у финансијском колапсу, без правца и кормилара

АУТОР: Н. Т.

Београд - Влада Србије није бољи менаџер од велике америчке компаније у приватном власништву. Ову баналну чињеницу српски политичари покушавали су од домаће јавности да сакрију последњих пет месеци, након што је држава, крајем јануара, од Ју-Ес стила откупила смедеревску Железару за један долар и преузела на себе све обавезе, како би је „дигла на ноге“ и пронашла стратешког партнера.

Међутим, током викенда званично је потврђено оно што је Данас у петак увече на свом интернет сајту ексклузивно објавио - од 5. јула биће угашена и друга висока пећ, престаће с радом и челичана, а од 10. јула зауставиће се траке у топлој ваљаоници. Од тог тренутка, на „плаћеном одмору“, са 60 одсто месечних примања, наћи ће се 4.500 од укупно 5.000 радника Железаре. Након што је већ два пута продужаван рок за изналагање купца на тендеру, од којих је први био заказан за дан уочи избора 6. маја, остаје још једна нада до 10. септембра. „Фабрика до септембра сигурно неће радити, јер је држава у финансијском колапсу, без правца и кормилара, а шта ће бити после нико не зна. Остаје нам да се надамо да ће у међувремену бити формирана нова влада и да ће нешто предузети са Железаром“, изјавио је председник синдиката „Слога“ Жељко Веселиновић, док Предраг Умичевић, председник Скупштине привредног друштва Железара Смедерево, објашњава да ће „производња стати због немогућности да се и ово, што се тренутно смањеним капацитетима производи, прода“. „Нема потражње на тржишту. На овај начин смањићемо губитке“, закључује Умичевић.

Производња ће стајати вероватно до почетка септембра, мада поузданих процена још нема. До тада, ако је веровати српским политичарима, очекују се заинтересовани из Украјине, Русије, Индије, Луксембурга, као и завршетак фамозног формирања фамозне нове Владе Србије.

Има ли наде за индустрију Србије - три фазе реиндустријализације

Фабрике које су „појели“ тајкуни

АУТОР: МИРЈАНА СТЕВАНОВИЋ

Већ више од две деценије у Србији је на делу процес деиндустријализације, чему је „значајан допринос“ дала и лоше спроведена приватизација. Колико је ситуација драматична, говори и податак да је 1989. године у индустрији било запослено више од пола милиона људи, а у међувремену је више од 700.000 остало без радних места. Ситуацију додатно отежава чињеница да чак 60 одсто индустрије чини ниска технологија, 25 одсто средње ниска, 10 одсто средње висока, а само пет одсто високе технологије

. Ништа мање алармантан није ни показатељ који се односи на допринос индустрије стварању бруто домаћег производу који износи скромних 14 одсто (на седам динара БДП-а из индустрије долази тек један динар). То је знатно ниже у односу на светски просек од 32 одсто, али и просек Европске уније од 25 одсто. Европа, иначе, није задовољна овим стањем па већ десет година развија технолошке платформе и средства из фондова усмерава у развој индустрије - за наредни циклус планирана су улагања од око 80 милијарди евра. По угледу на Европу, и у Србији је Академија инжењерских наука промовисала Националне технолошке платформе (НТПС) као основу за почетак реиндустријализације, односно оживљавања, некада моћног, индустријског система који је до 1989. остваривао просечан годишњи раст од око осам одсто. Дефинисано је десет технолошких платформи, а основне су производња, храна, енергија, транспорт, грађевина и ИЦТ, које су укључене у Стратегију развоја индустрије Републике Србије од 2011. до 2020. године.

- Ми смо се, нажалост, одрекли сопствене индустрије. Јер како другачије објаснити дводеценијски период занемаривања стања у коме се она налази и толерисања процеса којима су уништене фабрике, посебно велики индустријски системи, и готово у потпуности уништен интелектуални капитал нације за технолошки развој и индустријску производњу - коментарише за Данас Петар Б. Петровић, професор на Машинском факултету у Београду.

На питање: да ли, имајући све то у виду, Србија располаже унутрашњим ресурсима неопходним за оживљавање индустрије, наш саговорник каже да су Срби, у основи, индустријска нација и да нас историја учи да имамо респективну способност да сопственим снагама развијемо конкурентну индустријску производњу. Као аргумент за ту констатацију Петровић наводи да је између два светска рата Србија производила авионе (имали смо чак четири фабрике аероплана) и да је авионске моторе, произведене у Раковици, извозила у Француску за потребе њихове војне авијације. Такође, Србија је шездесетих година прошлог века била једна од десет земаља у свету које су имале сопствену производњу, па чак и извоз рачунара, а осамдесетих година производили смо роботе који су у потпуности резултат знања наших инжењера и научника. Уз констатацију да је реч о процесу који се не може реализовати преко ноћи, Петровић указује на то да је реиндустријализација мегапројекат од највећег националног значаја који се састоји из три фазе: ревитализације, реинжењеринга и развојне експанзије.

- Реализацији тог ЗР пакета претходи утврђивање дубине „амбиса“ у који смо упали, а то значи израду технолошких мапа, које ће прецизно идентификовати стање индустријског система, препознати чиме Србија располаже, шта вреди поправљати, а шта је заувек изгубљено. Ревитализација има за циљ опоравак великих индустријских компанија, јер без њиховог довођења у функционално стање реиндустријализација не може да буде успешно спроведена. Само око виталних великих компанија, које су равномерно регионално распоређене и које су у технолошком смислу комплементарне, могуће је изградити кластере малих и средњих предузећа - истиче Петровић и додаје да само функционална индустрија може технолошки да се развија.

Реинжењеринг, односно технолошка модернизација, као кључни предуслов конкурентности и изласка на међународно тржиште, представља следећи корак у том процесу. Наш саговорник процењује да модернизацију треба спровести кроз стимулацију трансфера технологија при чему су процеси европских интеграција изузетна шанса за Србију. Тек у трећој фази, а она је реално могућа тек после 2020. године, Србија може да се фокусира на трансформацију технолошког профила, односно померање технолошког тежишта индустрије из нискотехнолошког домена ка секторима средњих и евентуално, високих технологија. Професор Петровић сматра да се ревитализација индустрије не може спровести ослањањем искључиво на стране директне инвестиције. Он тврди да су за деблокаду и опоравак некада моћних система, попут ФАП-а, ИМТ-а или 14. октобра, потребна знатно мања улагања од оних која су реализована приликом отварања Фијатове фабрике у Крагујевцу.

Нико не спори да је процес деиндустријализације већ узео данак изражен кроз колапс, односно гашење некадашњих индустријских гиганата и губитак радних места. Али, ретко ко се упушта у процене колико је процес, очигледно лоше спроведене, приватизације томе допринео. Према оцени Љубодрага Савића, професора на Економском факултета у Београду, погрешан модел приватизације, који се од 2001. године примењује у Србији, кључни је разлог девастације индустрије. Он сматра да се пошло од погрешне претпоставке, да је довољно друштвену и државну својину претворити у приватну, па да предузећа сама по себи постану ефикаснија.

- Приватизација је успела у мањем броју предузећа и то углавном у оним која су добро функционисала и у режиму друштвене својине. Насупрот томе, нека приватизована предузећа су проблеме неефикасног функционисања најчешће решавала отпуштањем вишка радника, драстичним смањивањем плата запослених, распродајом имовине, а често и напуштањем основне делатности и изградњом пословног и стамбеног простора, без пресељења производног капацитета на друге, мање атрактивне локације. Биланс тако спроведене приватизације је преполовљен број индустријских радника, а допринос индустрије стварању бруто домаћег производа готово је изједначен са пољопривредом, што се разликује од структуре БДП-а у ЕУ. Процес деиндустријализације је и резултат примењеног модела развоја, који се, осим на приходе од приватизације, претерано ослањао на убрзано задуживање и донације. „Обиље“ расположивог капитала створило је илузију да је дугорочно одржив развој могуће обезбедити либерализацијом домаће привреде и отварањем граница, убрзаним развојем сектора услуга и великим увозом, подржаним „јаким“ динаром, уз истовремено запостављање развоја реалног сектора и динамичног раста извоза - истиче Савић и упозорава да ће Србија тек у наредном периоду плаћати високу цену крупних транзиционих грешака и пропуштених прилика.

Према неким, додуше песимистичким, прогнозама индустријска производња, уколико настави да расте по стопи од 0,7 одсто, неће успети да се у 21. веку врати на ниво који је имала 1989. године - у међувремену је забележен пад производње од чак 60 одсто. Коментаришући те процене Савић наглашава да ми практично немамо другог избора, него да развијамо

производњу, пре свега индустријску и пољопривредну, претежно намењену светском тржишту. Али, колико је реално да се у тренутку када је економски развој базиран на страним директним инвестицијама, екстерној технологији и јефтиној домаћој радној снази, окренемо унутрашњим ресурсима, нарочито ако се има у виду и веома изражен „одлив мозгова“?

- То је, нажалост, реалност Србије, али и последица модела транзиције, у коме се претерано ослањало на стране инвеститоре. Србија се дефинитивно мора окренути домаћим ресурсима, и другачијем концепту развоја, у коме наша предност не би требало да буде само јефтина радна снага. Очигледно је да немамо никаквих шанси у производњи јефтених и недовољно квалитетних производа, које свету масовно нуде земље Далеког истока. Уместо скромне понуде производа ниског степена обраде, Србија се мора оријентисати на освајање квалитетних, еколошки здравих, производа виших фаза прераде - тврди Савић.

Он сматра да очигледан застој у технолошком развоју неће представљати препреку Србији на путу ка ЕУ, с обзиром на то да европским компанијама највише одговарају земље које немају домаћу производњу и где је цена радне снаге веома ниска. „Искуство већине земаља које су постале чланице ЕУ показује да су компаније из тзв. старе Европе својим производима најпре преплавиле тржишта тих земаља, и тек су у другој фази почеле масовно да отварају филијале у којима се производила роба за та и тржишта околних земаља. Да бисмо избегли судбину европске колоније, морамо убрзано да оспособљавамо индустрију за предстојеће европске изазове“, закључује Савић.

Иако се сада налази на технолошкој периферији, Србија је некада била део Европе. Прва на Балкану, добила је пругу, а после Другог светског рата постала је средње развијена земља. Сада се суочавамо са поражавајућом чињеницом да је Србија једна од ретких земаља која није достигла свој предтранзицијски ниво производње - данас производи 55 одсто мање него 1989. и остварује 30 одсто мањи БДП. И упркос томе што домаћи политичари, позивајући се на „јапанско чудо“, често заговарају развој малих и средњих предузећа као мотор развоја привреде, једини излаз, ипак, лежи у опоравку некадашњих индустријских гиганата. Тако је, уосталом, и у Јапану, где мала предузећа не би могла да опстану без ослоњања на велике компаније попут Тојоте, Нисана, Сонија...

Пет стубова реиндустријализације

- Српска политичка елита мора да постане свесна чињенице да Србија неће моћи ускоро да изађе из економске кризе ако у потпуности не промени модел развоја. Друго, реиндустријализација се не може одвијати спонтано, јер ако будемо чекали да „прораде“ тржишне силе, од реиндустријализације неће бити ништа. Треће, индустријализација подразумева и активну подршку државе, као што је то био случај у Јапану и Јужној Кореји. Четврто, оскудан капитал треба рационално употребити за индиректно (стварање одговарајућег пословног амбијента) и директно (субвенције) подстицање производње која би могла да подигне ниво запослености и извоза. Пето, усмеравање средстава мора да буде део дугорочне стратегије развоја индустрије, уз ригорозну контролу трошења новца и остварења постављених циљева - каже Љубодраг Савић, професор на Економском факултету у Београду, коментаришући на чему би требало да се базира концепт реиндустријализације Србије.

Оживљавање ИМТ-а

- Компанија ИМТ је 1990. године произвела 42.000 трактора и директно запошљавала око 10.000 радника. И пошто се у технолошком смислу ништа радикално ново није десило у производњи трактора, а и располажемо знањем које је неопходно да се премости еволутивни застој, могло би да се крене у оживљавање ИМТ-а. То је утолико значајније што је трактор у

потпуности домаћи производ који има изграђен тржишни бренд. Процес ревитализације ИМТ-а, који треба да остане обележје Београда, а не да буде измештен на периферију, системски је подухват. Али, у Србији има још много компанија попут ИМТ-а чију ревитализацију, међутим, није могуће остварити без активне улоге државе што, између осталог, подразумева и формирање министарства индустрије. Треба, такође, нагласити да је индустрија једина реална алтернатива за Србију. То, заправо, и није питање избора, већ неминовност у високотехнолошком свету у коме живимо - закључује Петар Б. Петровић, професор на Машинском факултету у Београду.

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/prodaja-eps-i-telekoma-je-slamka-spasa>

Продаја ЕПС-а и Телекома је сламка спаса?

Министарство финансија саопштило је ових дана да су тезе да је Србија пред банкротом и да јој прети криза јавног дуга бесмислене. Уколико се тврдње Министарства узму као тачне а тезе о могућем банкроту као преувеличане,

опет остаје чињеница да је држава Србија за прва четири месеца ове године потрошила 80 милијарди динара више него што има, а што је половина од укупно планираног дефицита буџета за ову годину. Тај новац ће негде морати да се нађе, да ли кроз ново задуживање, да ли кроз приватизацију још неких преосталих компанија у државном власништву.

Иако се у јавности често може чути да смо „продали све што смо имали”, држава заправо у свом портфељу има још доста предузећа, од којих су нека поприлично вредна. Осим Телекома, који смо лане неуспешно већ пробали да продамо, ту је и „златна кока” у виду „Електропривреде Србије”, затим неколико великих компанија које су, као и Телеком, у чисто комерцијалном бизнису – „Галеника”, Аеродром, „Јат ервејз”, те Комерцијална банка и још неке мање банке...

Осим њих, држава „држи” и још низ великих предузећа која су у процесу „реструктурирања”. То су, заправо, фирме које нико није хтео да купи у приватизацији па је држава преузела управљање у њима да би их „нашминкала” и потом приватизовала. То, очигледно, није дало резултате јер сва та предузећа и даље праве огромне губитке. Не само да буџет није имао користи од њихове продаје већ је и сваке године на великом губитку јер се из државне касе кроз ставку „субвенције привреди” заправо финансирају плате око 100.000 радника које су у њим запослени.

Држава се у претходне четири године задужила око шест милијарди евра да би могла уредно измиривати своје обавезе према буџетским корисницима, односно да би могла редовно исплаћивати плате, пензије, социјална давања и остало, без великих шокова какве су преживеле поједине европске земље, попут номиналног смањивања тих давања. Иако, чини се, у (досадашњој) Влади сматрају да држава може да настави да се задужује, питање је колико ће међународни кредитори, а с обзиром на кризу јавног дуга која хара Европом, бити расположени да нам позајме новац под иоле пристојним условима.

Стога би један од излаза за владу могао бити наставак приватизације. Први на реду свакако би могао бити Телеком, пошто је држава раније већ покушала да га прода, упркос веома добро

организованој кампањи против те приватизације. Премијер Мирко Цветковић тада је изјавио да држава једноставно не треба да се бави бизнисом мобилне и фиксне телефоније. Исти аргумент свакако би се могао искористити и код других компанија у државном власништву које се баве чисто комерцијалним бизнисом, попут производње лекова или авио-превоза. Питање је, међутим, да ли би у овом, или било којем другом тренутку, држава могла пронаћи икога заинтересованог за „Галенику”, ЈАТ или, на пример, „Петрохемију”. Исто важи и за Комерцијалну банку (за коју би интересената свакако било), али се из Владе веома често могло чути да би „за државу било добро да има макар једну велику домаћу банку”.

Нико се до сада из државног врха није озбиљно бавио питањем приватизације оваквих предузећа, уз оцене да „стратешке” компаније морају да остану државне. Ових дана се, међутим, први пут чуо другачији глас, и то из самог ЕПС-а. Аргументација је иста као и она која се могла чути од људи из Телекома: треба да будемо приватизовани јер ћемо у супротном заостати у развоју. Држава, једноставно, нема пара да финансира развој тако скувих технологија какве су телефонија и електропривреда.

Ратко Богдановић из Дирекције за економске послове „Електропривреде Србије”, тако каже да је приватизација те компаније „неминовна”. Без обзира на то што се у јавности говори да не треба приватизовати ЕПС јер је он од стратешке важности, Богдановић оцењује да ће на крају и то доћи на ред пошто је то начин да се та компанија учини стабилном и профитабилном.

Он додаје и да „Електропривреди Србије”, до 2015. године треба око 10,5 милијарди евра инвестиција да би задржала постојећи ниво производње.

– ЕПС производи као 1989, иако је индустријска производња данас за 60 одсто мања него те године, која се узима као репер највише индустријске производње – навео је Богдановић.

Он је додао да ЕПС има 85 милијарди динара ненаплаћених потраживања, од чега становништво дугује око 55 милијарди динара, а остатак су дугови привреде.

В. Чворков

Издајање државног интереса

У другу врсту државних предузећа спадају она која имају велику инфраструктуру важну за функционисање комплетне привреде, попут ЕПС-а или „Железница Србије”.

Уколико буде желела да их продаје, држава ће свакако морати прво да из њих издвоји инфраструктуру – електро-мрежу и пруге у ова два конкретна случаја – а потом прода производњу струје и возове.

<http://www.dnevnik.rs/drustvo/za-godinu-dana-siromasnih-cetvrtinu-vise>

За годину дана сиромашних четвртину више

У протекле четири године социјална слика Србије драстично се променила и уколико се чинило да је након 2000. мало кренуло боље, сада је све то “покрцкано” па су многи у међувремену склизнули испод линије сиромаштва и стигли до народних казана.

Подаци показују да је данас сваки десети грађанин наше земље сиромашан а сваки четврти незапослен. Готово свака трећа породица која има децу не може да се издржава од сопствених прихода и од њих је криза већ одавно узела данак.

Број корисника социјалне помоћи у Србији у последњу годину дана повећан је 23 посто, а од народних кухиња зависи више од 40.000 грађана мада из Црвеног крста Србије упозоравају на то да су потребе много веће и да би у народну кујну долазили многи само када би за то добили прилику. Посебно је забрињавајуће што је међу корисницима народних кујни и социјалне помоћи велики проценат деце, односно породица с децом. Тој деци је оброк у народној кухињи често и једини топли оброк дневно. Влада Србије у 105 угрожених општина дели пакете хране и хигијенских средстава онима који нису корисници народних кухиња. За набавку 41.540 пакета обезбеђено је око 166 милиона динара.

Министарство рада и социјалне политике тренутно учествује у финансирању 73 народне кухиње и само за набавку намирница из буџета се за њихов рад издваја готово 370 милиона динара. Та сума би требало да буде довољна до краја године, под условом да се не повећава број корисника, мада је свима јасно да је већ сада број гладних и оних којима треба барем тај један оброк од државе дневно много већи и да ће се повећавати како економија буде више тонула у кризу.

Тренутно социјалну помоћ прима око 90.000 породица у Србији, односно 215.000 чланова домаћинства, а пре само годину тај број је био 23 одсто мањи. Велики проблем представља и то што је међу онима који данас примају социјалну помоћ од државе чак више од 30 одсто радно способно, што значи да би могли зарађивати само када би имали шта да раде и где. Уколико би се – а таквих најаву има – замрзле пензије, многи који данас не примају помоћ државе или нису у народним кухињама би тамо доспели јер је велики број вишечланих породица у Србији у којима је пензија једини месечни приход. Оне, једноставно, не би могле преживети с истим пензијама у наредном периоду када цене основних животних намирница вртоглаво расту.

Дечји додатак, по подацима Министарства рада и социјалне политике, добија 382.595 малишана. Од прошлог месеца он износи 2.280 динара по детету. Само у априлу је за то укупно исплаћено 918 милиона динара, а до краја године за те намене биће исплаћено више од десет милијарди. Иако се стално истиче да је тај новац обезбеђен, питање је да ли је то баш тако. Наиме, ако је тачно да је у првих пет месеци из буџета потрошено много више новца него што је планирано, сасвим је извесно да га неће бити за све преузете обавезе и да ће се морати чекати ребаланс да би они који иначе живе бедно добили цркавицу од државе.

Љ. Малешевих

Пакети помоћи стижу у јулу

Црвени крст Србије најављује од наредног месеца дистрибуцију хигијенских и прехранбених пакета. Они ће бити послати на 41.540 адреса да би се обезбедила прва помоћ најсиромашнијима. У пакетима је десет основних намирница, међу којима су брашно, уље, тестенине, пасуљ, грашак, боранија и ђувеч.

Расходи мањи за 670 милиона евра

Током последње две деценије учешће трансфера из буџета у финансирању расхода Фонда пензионог и инвалидског осигурања повећало се више од три пута - са око 14 одсто средином деведесетих година прошлог века на 47 одсто колико је износило 2011. Но, изузев декларативног залагања за реформу, посао стратешког реструктуирања система пензионог и инвалидског осигурања фактички се одлаже више од две деценије. Недавно Управни одбор Фонда ПИО сачинио је предлог мера са основним циљем да се дефицити фонда из године у годину постепено смањује. Предлог су подржали синдикати, Унија послодаваца Србије, удружења пензионера.

.. Остали су само политичари. Хоће ли нови председник и будућа влада имати слуха за чињеницу да је пензијски систем суочен са озбиљним тешкоћама и да се редовност у исплати пензија и осталих социјалних давања некако одржава све већим трансферима из буџета, тек ћемо видети. Тек, финансијским планом Фонда ПИО за 2012. предвиђено је да трансфери из буџета у укупно планираним приходима и примањима учествују са 49,3 одсто, а пораст у односу на 2011. резултат је укључивања војних осигураника у систем ПИО. Без војних пензионера учешће трансфера из буџета у приходима Фонда ПИО остало би на нивоу прошлогодишњих 47 одсто што би у актуелној ситуацији представљало какав-такав бољитак, прецизније речено - изостанак погоршања. Због тога предлог за реструктуирање Фонда ПИО, у који је Привредни преглед имао увид, као једну од мера предвиђа искључивање из дотација недостајућих средстава за финансирање исплате права осигураника пољопривредника и војних осигураника (сада трансфери Министарства финансија) и њихово исказивање као обавезе, односно трансфера ресорног министарства - Министарства рада и социјалне политике. Радна група која је сачинила предлог, састављена од представника Фонда ПИО, Уније послодаваца Србије, Савеза самосталних синдиката Србије, Уједињених гранских синдиката „Независност“ и Савеза пензионера Србије, образложила је ову меру чињеницом да су ранија законска решења за пољопривреднике прописивала значајно нижу основицу осигурања и стопу доприноса у односу на друге категорије осигураника, а Законом о ПИО из 2003. смањен је и број осигураника прописивањем обавезног осигурања само за носиоца домаћинства, односно једног члана домаћинства. Што се тиче војних пензионера истакнуто је да је реформом војске већ смањен број осигураника (самим смањењем бројности војних снага) који финансира исплату постојећих војних пензионера. Тиме су, сматрају аутори предлога, урушене поставке система текућег финансирања па би средства која се трансферишу за исплату права ових група осигураника требало да представљају редовну обавезу државе преко ресорног министарства, а не чисту дотацију. Предложена мера која ће, могуће је, изазвати највише реакција, јесте предлог да се обавезе финансирања здравствене заштите пензионера пренесу на буџет Републике. Предлагачи истичу да Фонд ПИО покрива здравствено осигурање корисника пензија применом стопе доприноса за здравствено осигурање од 12,3 одсто на нето исплаћене пензије, а ови трансфери РФЗО-у повећали су своје учешће у укупним расходима и издацима Фонда ПИО са 8,3 у 1995. години на 10,4 одсто у 2011. За 2012. планирани трансфери за здравствене доприносе пензионера износе 59,07 милијарди динара (више од пола милијарде

евра) и за толико би се смањили укупни расходи Фонда ПИО ако би ова средства била директно усмерена РФЗО-у. Наставак на 3. страни Антрфиле 1 Мере за боље финансирање Фонда ПИО: - пренос обавезе финансирања здравствене заштите пензионера на буџет Републике; - пренос обавезе финансирања накнада за туђу негу и помоћ, телесно оштећење и накнада из инвалидског осигурања у систем социјалне заштите; - не укључивати обавезу државе у финансирању пензија по посебним прописима и разлику до најниже пензије у трансфере Републике; - искључити из дотација (трансфери Министарства финансија), недостајућа средства за финансирање исплате права осигураника пољопривредника и војних осигураника и исказати их као трансфер ресорног министарства (Министарства рада и социјалне политике) и - управљање имовином фонда

http://www.pregled.rs/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=1017:Cena-i-u%C4%8Dinak-posebnih-dr%C5%BEavnih-miljenika&catid=9&Itemid=120

Цена и учинак посебних државних миљеника

Иако би ускоро могло да се обележи и четврт века од почетка транзиције, а с њом и приватизације у Србији, један од кључних приоритета нове владе – кад год да буде формирана и ко год да је формира – уколико намерава да реши проблем фискалног дефицита и уреди стање у привреди, требало би, кажу стручњаци, да буде дословце исти као и за све претходне владе. Дакле – завршити процес приватизације у наредне две године и то, пре свега приватизације проблематичних предузећа у реструктурирању. Таквих предузећа која су фактички у већинском државном власништву и под управљачком контролом државе, према подацима које у најновијем броју Кварталног монитора наводи Милојко Арсић, тренутно има око 600, запошљавају готово 100.

000 радника, остварују губитке који достижу 1,5 одсто БДП-а (у просеку око 400 милиона евра годишње) и акумулирају знатне доцње према приватним добављачима (у 2011. близу пола милијарде евра), чиме генеришу општу великвидност. Осим тога, иако контролишу и заправо непродуктивно заробљавају значајна средства, посебно земљиште и објекте (књиговодствена вредност њихове активе премашује пет милијарди евра) и примају значајну помоћ државе, ове фирме узвраћају врло скромним доприносом укупној привреди – њихова бруто додатна вредност је мања од 1,5 одсто БДП-а, а продуктивност равна трећини продуктивности на нивоу свих предузећа у Србији. Арсић наводи и да су фирме из портфела Агенције за приватизацију за неплаћене порезе и доприносе као и неотплаћене кредите Фонду за развој, акумулирале око 1,1 милијарду евра дуга према држави, и нешто преко 400 милиона евра дуга према јавним предузећима, као и да су од око 150 милиона евра укупног прошлогодишњег пореског дуга свих предузећа под државном контролом, 80 одсто чиниле обавезе управо фирми у реструктурирању. Но, осим благонаклоности кад је реч о неизмиреним обавезама, ова предузећа од државе добијају и издашне директне субвенције у износу од око 95 милиона евра годишње (што обухвата и „меке“ кредите Фонда за развој који се углавном не отплаћују). Отуда се и процењује да би окончање њиховог реструктурирања, које у неким случајевима траје и више од деценије, и коначна приватизација или стечај, значајно допринели не само унапређењу економске ефикасности привреде и успешној фискалној консолидацији, него и директном и индиректном смањењу јавног дуга и расту пореских прихода у будућности. Уместо тога, последњих година је евидентан наopak процес подржављења додатних неуспешно приватизованих фирми који заједно са драматичним успоравањем приватизације (2002-2008.

просечно је приватизовано 320, а 2009-2011. свега 47 предузећа годишње), али и коришћењем реструктурирања као заштите од стечаја, дугорочно увећава штету. Тако се, рецимо, процењује да се око 170 предузећа из ове категорије налази у временски неограниченом реструктурирању чија је основна сврха да спречи политички и социјално проблематично решавање проблема. У сваком случају, од ових 600 државних миљеника неки су у реструктурирању завршили после више неуспешних приватизација, други су враћени у надлежност агенције након раскида уговора, а има и фирми код којих је решавање статуса отежано јер су повезане са бившим републикама или са Косовом. Но, заједничко им је да већина опстаје само захваљујући директним и индиректним субвенцијама државе, у које спада и једна нетипична субвенција или специјалитет доступан само овим случајевима, а познат под именом повезивање радног стажа. Само у последње две године на овај специјалитет је у виду стварања нових обавеза државе по основу будућих пензија, отишло око 360 милиона евра – чиме је уједно и зацементиран привилегован третман запослених у миљеницима у односу на запослене у приватним фирмама. Због свега тога, завршетак приватизације у овом сектору је, дакле, императив будуће владе и зато, поручује Арсић, треба одредити рок за приватизацију (уз могуће отписивање старих дугова), или у супротном, рок за покретање стечаја. Такође, треба временски ограничити поступак реструктурирања, рецимо, на највише 18 месеци, после чега, ако приватизације изостане, опет следи стечај. Паралелно с тим треба радити и на унапређењу управљања овим фирмама и, ради очувања социјалне стабилност, обезбедити додатни новац за социјалну заштиту запослених који ће у приватизацији изгубити посао. Процењује се да би за то било потребно између 300 и 500 милиона евра – што значи да би решење проблема коштало готово исто колико и његово одлагање, јер се већ сада овим предузећима у току две године трансферише отприлике толико за повезивање стажа и директне буџетске субвенције.

http://www.pregled.rs/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=1045:Na-kazanu-i-nezaposleni&catid=11&Itemid=122

На казану и незапослени

Црвени крст Србије (ЦКС) реализује програм помоћи најугроженијим грађанима обезбеђујући рад 73 народне кухиње, у којима се припремају топли оброци за 30.650 корисника. Град Београд реализује поред овог и самосталан програм спремања бесплатних obroka, што је у надлежности Секретаријата за социјалну заштиту. Црвени крст обезбеђује снабдевање кухиња са десет основних намирница, то су брашно, уље, пиринач, пасуљ, тестенине, конзерве, зачини, боранија, грашак, ђувеч. Уместо свежег меса, даје се 450 грама конзерви месечно по кориснику. Услов одређују трипартитне комисије састављене од представника центра за социјални рад, локалних самоуправа и ЦКС, а право на оброк имају лица без прихода или корисници материјалног обезбеђења, самохрана старачка домаћинства, пензионери са најнижим примањима, укључујући и граничне случајеве, наводи за Привредни преглед Драгица Кљајић, представница ЦКС.

Ако је квота 2.150 динара прихода по члану домаћинства, требало би да их закон сече, али се ипак толерише ако је просек који динар више. Према процени комисије, могу и нека друга лица бити корисници. Све је више оних који су остали без посла, вишечлане породице и слично, додаје она. Кљајић тврди да је сиромаштво узело свој данак и нико се више не стиди што носи лонче са казана. Лети, од јула до септембра, опада број корисника, многи раде сезонске послове и зараде за храну. Ради се краће, до 11 или 12 сати. Влада Србије је наменила око 360 милиона динара за набавку артикала током девет месеци и до краја године кухиње су обезбеђене, међутим локална самоуправа има обавезу да нађе простор, опрему, плати радну

снагу и створи услове за њихово пословање. Међутим, последњих година расте број угрожених, тако да су и потребе за овом основном помоћи вишеструко веће. Бајина Башта је почела са 100 корисника, данас је на чекању још 250 људи, али нема могућности за све. Ниш је имао 1.000 корисника, сада је кухиња укинута, има највише социјалних случајева, али град не може да издвоји 30 до 50 динара по оброку сваки дан, указује Кљајић. Она тврди да је најкритичнија ситуација у најнеразвијенијим општинама - Димитровграду, Босилеграду, Црној Трави, јер нема новца ни за отварање преко потребног казана. Влада је највећи финансијер јавних казана, овај програм финансира двоструко, кроз Министарство рада и социјалне политике и преко локалне самоуправе. Прошле године су две фирме биле донатори - Фриком је покренуо сакупљање по динар од 17 продатих производа. До краја године сакупљено је толико новца да је у противвредности испоручено и превезено 50 тона смрзнутог грашка и бораније. Друга велика донација стигла је од Делта фондације и Делта аграра. Оваквих примера је нажалост мало, а било би корисно да их буде далеко више, апелује Драгица Кљајић.

<http://www.blic.rs/Vesti/Svet/329722/Slovenija-uvodi-lakse-deljenje-otkaza-radnicima-ukida-se-pauza-od-30-minuta>

Словенија уводи лакше дељење отказа радницима, укида се пауза од 30 минута

ФоНет |

Словенија мења закон о раду који уводи лакше дељење отказе, а радницима укида паузу од 30 минута.

Предлог новог закона о раду олакшава отпуштање радника. Такође, получасовни одмор више неће улазити у радно време, односно неће се рачунати као део радног дана.

- Није нам циљ талас отказа, већ уклањање административних препрека за отпуштање и олакшавање отварања нових радних места - рекао је министар за рад Андреј Визјак.

Он је истакао да ће овај закон уклонити драстичне разлике у статусу стално запослених и запослених на одређено време, а у том статусу превладавају млађе особе.

Закон уводи период од три месеца током којег радник запослен на неодређено време може добити отказ без навођења разлога.

Предлог закона представљен је социјалним партнерима словеначке владе, с којима је започео дијалог. Закон би могао бити изгласан до краја године.